

# Kulturmiljöutredning

## Kvarteret Njord 8, Västerås



---

Fastighetsbeteckning: Njord 8  
Namn/Gatuadress: Kopparlundsgatan/Mungatan/ Carl Henningsgatan/ Södra Ringgatan  
Kommun, Stadsdel: Västerås  
Ärendenr:

---

2020-11-11

Rev 2021-09-27

## Kulturmiljöutredning, ombyggnad Kv Njord 8, Västerås

Stockholms Byggnadsantikvarier har på uppdrag av fastighetsägaren utfört en Kulturmiljöutredning inför kommande exploatering av kv Njord, Västerås.

Kulturmiljöutredningen beskriver kvarteret Njords kulturhistoriska värden och vilka kvaliteter som bedöms vara bevarandevärda i kommande process. I fokus står i förslagets inverkan på stadsbilden i närområdet samt dess kulturmiljö. Dokumentet syftar även till att beskriva hur en förändring påverkar det intilliggande riksintresset. Analysen baseras på vilka värden och kulturhistoriska karaktärsdrag som området besitter i dagsläget.



*Sofia Bruto*

*Certifierad antikvarisk sakkunnig Kulturvärden K*

## Innehåll

Innehåll .....	3
Orientering.....	4
Omfattning	4
Karta	4
Kulturhistoriskt skydd .....	5
PBL	5
Riksintresse	5
Sammanfattning historik .....	10
Kulturhistoriska värden.....	12
Aktuellt förslag.....	14
Riktlinjer inför kommande exploatering .....	18
Analys av aktuellt förslags påverkan på riksintresse .....	20

## Orientering

### Omfattning

Kulturmiljöutredningen omfattar kvarteret Njord 8, idag Västerås Kongresscentrum, Forumbyggnaden samt Västerås konserthus. Området omges av Munkgatan, Carl Henningsgatan, Kopparbergsvägen och Södra Ringvägen

Stadsdelen runt kvarteret Njord står inför en förändring då flera av fastighetsägarna i området vill bygga om/exploatera för att levandegöra området, framförallt öppna upp våningsplanen i gatunivå.

Den kulturhistoriska analysen syftar till att identifiera de kulturhistoriska värden som finns i kvarteret avseende objekt och strukturer. Området har inventerats och dess kulturhistoriska värden och karaktärsdrag har beskrivits. Med utgångspunkt från dessa identifierade värden ges råd och riktlinjer för hur ny bebyggelse kan tillkomma utan att påtagligt skada de värden som motiverar deras kulturhistoriska värden.

### Karta



Karta från Eniro.se

## Kulturhistoriskt skydd

### PBL

#### PBL kap 8§13 (förvanskingsförbud)

Byggnader, som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt eller som ingår i ett bebyggelseområde av denna karaktär, får inte förvanskas.

#### PBL kap 8§14 (anpassat underhåll)

Byggnaders yttre skall hållas i vårdat skick. Underhållet skall anpassas till byggnadens värde från historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt samt till omgivningens karaktär.

#### PBL kap 8§17 (varsamhetskrav vid ändring)

Ändringar av en byggnad skall utföras varsamt så att byggnadens karaktärsdrag beaktas och dess byggnadstekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden tas till vara.

### Riksintresse

Kvarteret Njord 8 ligger inom riksintresseområde enligt Kulturmiljölagen.

Enligt den uppdatering som skedde 2013 är det främst centrumbebyggelsens modernistiska bebyggelse från 1950-70-talen som motiverar ett riksintresse.

### Västerås [U 24]

*Motivering:* Stadslandskap med stadsmiljöer präglade av medeltida strukturer, regleringen under 1600-talet, industrisamhällets stadsbyggande främst i form av industrimiljöer, bostadsområden och samhällsservice från ca 1880-tal -1940-tal, centrumområde som visar modernismens centrumomvandling från ca 1950-tal – 1970-tal samt av betydelsen som stiftsstad, skolstad och residensstad.

*Uttryck:* (utan inbördes ordning) Centrumområde med enhetlig modernistisk bebyggelse från 1950–1970-talen, konstnärlig utsmyckning inom och intill byggnaderna, stora varuhus med gallerior och parkeringshus som en del av det modernistiska idealet samt trafikseparering med tunnelsystem under centrumkärnan som gett möjlighet till torgbildningar för folkliv och kulturarenor. Modernistiska offentliga och kontorsbyggnader av hög arkitektonisk kvalitet så som Melkerkontoret med dess enhetliga och

modernistiska glasfasad, Västerås stadshus med strama stenfasader och karaktäristiskt klocktorn, Västerås stadsbibliotek med tegelfasader och mosaikkonst samt polishuset med dess repetitiva betongfasader.

(Förkortad version av motivering och uttryck)

Text ur Riksintresset Västerås stad [U 24] Kulturhistorisk karaktärisering av riksintresseområdets olika delar av Västmanlands länsmuseum;

*Västerås stad genomgick en omfattande stadsomvandling under 1950-, 60- och 70-talen. Detta resulterade i att Västerås i dag har ett modernistiskt centrum av ovanligt hög kvalitet. Liksom i många andra svenska städer fick äldre bebyggelse ge plats för nyare. Västerås var en av de första städerna i landet som började planera för en stadsförnyelse. Förberedelser för stadsomvandling inleddes redan omkring 1950 när styrande tjänstemän kallade staden för "åderförkalkad" med ett husbestånd som var "synnerligen undermåligt och bristfälligt".*

*Nya ideal*

*Stadsbyggnadsidealerna och arkitekturens formspråk har förändrats avsevärt under 1900-talet. Internationella influenser, landets bostadspolitik, statliga lånevillkor och omfattande bostadsforskning är några av de faktorer som påverkat ideal och utformning. Betongtekniken utvecklades, nya lätthanterliga byggkranar, nya byggsystem för platsbyggen och fabrikstillverkning samt standardisering av byggdetaljer för serietillverkning gjorde det möjligt att bygga stort och snabbt. Många skickliga arkitekter och planerare ligger bakom de kvaliteter som återfinns i modernismens miljöer.*

*Höga kvaliteter i offentliga byggnader*

*Den modernistiska bebyggelsen i Västerås centrum är samlad innanför Ringvägen med en koncentration längs Stora Gatan och Vasagatan. Området sträcker sig på bägge sidor om Svartån. Som en fond och portal mot Vasaparken ligger, i änden av Vasagatan, Västerås stadshus. Det ritades av stadsarkitekten Sven Ahlbom och uppfört mellan åren 1953 och 1988, med dess karaktäristiska torn och klockspel som varje timme gör stadens invånare medveten om dess existens. Samma funktion som fond utgör Melkerkontoret vid korsningen Stora gatan/Kopparbergsvägen. Aseas kontorsbyggnad i material som glas, betong och aluminium med tio våningar över jord och tre under var modernt, flexibelt och imponerande när det stod klart 1960. Sven Ahlbom hade konstruerat innerväggarna så att de kunde flyttas runt efter behov. Byggnaden ligger långt indragen från Kopparvägen och bildar ett öppet stenlagt stadsrum med strama trädplanteringar, sittplatser och fontän. I samma korsning finns entréer till flera modernistiska komplex, som till exempel varuhuset Punkt från 1968 och Gallerian från 1985-87 som ett affärsstråk i två plan genom kvarteret Loke mot Sturegatans gåcity. Gallerian är med gångbroar förbunden med Punkt och*

vidare till Aros kongresscenter från 1990-talet och Västerås konserthus från 2002. Den är också förbunden med Skrapans höga byggnad från 1990 som utgör ett av Västerås landmärken tillsammans med Domkyrkan, ASEA-tornet, Stadshustornet och Värmekraftverket. I vyn från Mälaren konkurrerar dessa landmärken med moderna bostadshus vid det gamla hamnområdet. Norrut på Vasagatan ligger Stadsbiblioteket från 1956 som en sista modernistisk utpost i centrum, även det ett verk av stadsarkitekten.

#### *Varuhusens intåg*

Den första dagligvaruhandeln för självplock invigdes 1950 i Västerås. Det betecknar inledningen av en ny epok för konsumtion och 1960- och 70-talet fortsatte i samma anda. Handeln genomgick strukturförändringar, varor massproducerades och såldes i de stora varuhusen som uppfördes i centrum. Äldre centrumbebyggelse revs för att ge plats åt de nya affärs- och kontorshusen. Varuhuset Punkt längs Stora gatan fyller två kvarter och när 9 byggnationen genomförts 1969 hade södra delen av Sturegatan stängts av. Byggnaden var något helt nytt. Kombinationen parkering, affärs- och serviceföretag var ett nytt och annorlunda grepp. I korsningen mot Vasagatan byggde EPA sitt varuhus där Åhléns med flera butiker huserar idag. Mitt emot på Vasagatan 13 låg Tempo-varuhusets byggnad med fasad av Ekebergs marmor och stora skyltfönster i bottenvåningen.

#### *Folkets hus*

När Nya Folkets hus stod färdigt 1959 innebar det en radikal förändring av ett äldre stadsparti. Byggnaden tog större delen av kvarteret i anspråk och kröns av ett höghus med samlingslokaler i hörnet mot Kopparbergsvägen. Tanken med de många mindre samlingslokalerna var att fönstren skulle vara upplysta under kvällarnas aktiviteter. Byggnaden angränsar till affärgator på tre sidor och bottenvåningen nyttjas även idag för butiksändamål och huset är ombyggt för att rymma en modern biograf i källaren. Arkitektoniskt hålls kvarteret ihop med dess marmorfasad.

#### *Trafikseparering*

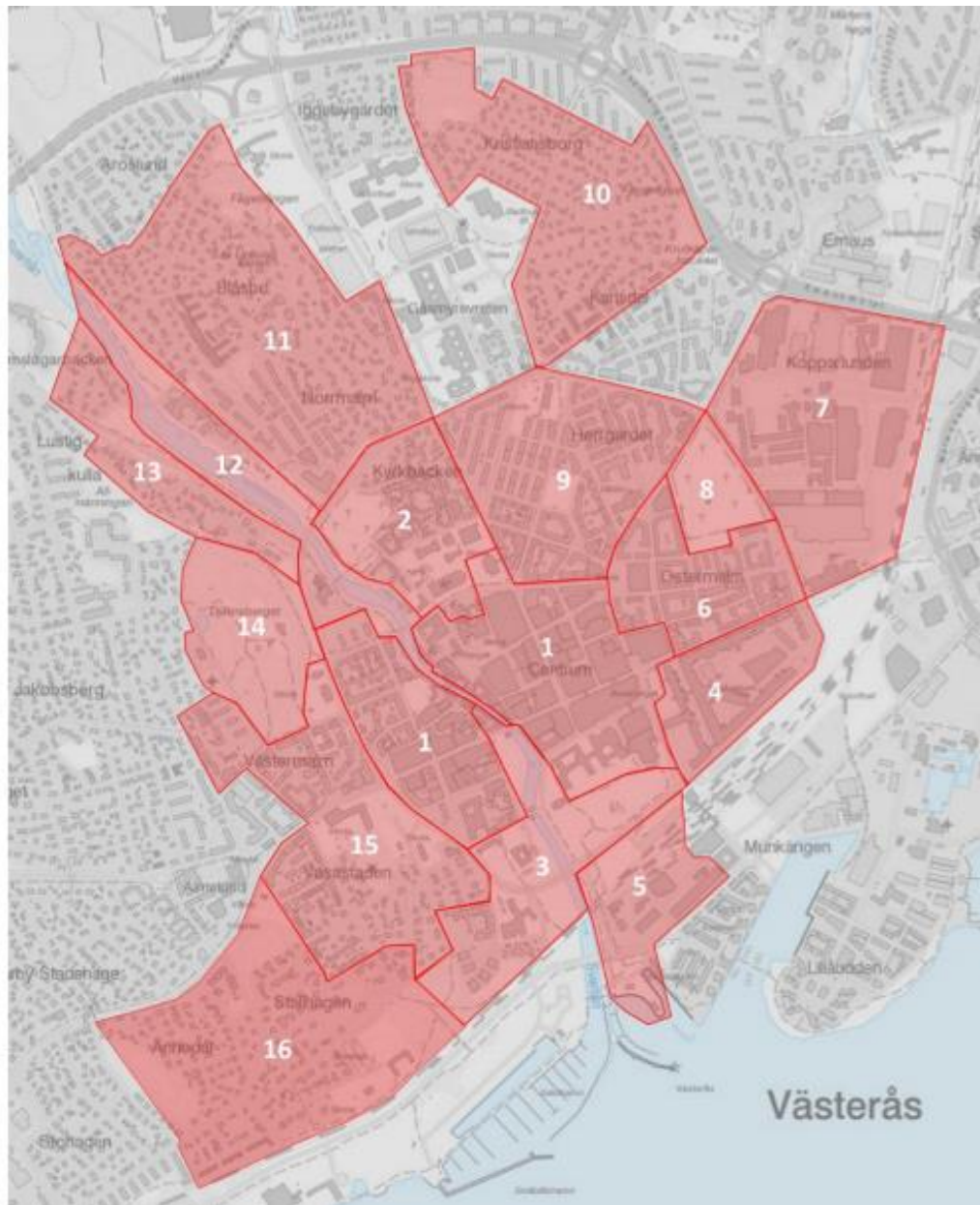
1958 påbörjades en utredning angående trafiksituationen i Västerås. Detta resulterade i att all trafik som tidigare passerat genom centrum och Stora gatan förlades till det som senare blev E18. I och med övergången till högertrafik kunde planeringen av trafiknätet och trafikutbyggnaden påverkas i större utsträckning. Idag är Stora gatan begränsad till lokaltrafik och cykelstråk. Västra delen av Stora gatan breddades när den stora kontors- och handelsbyggnaden på Stora gatan nr 39 byggdes 1959. Mitt emot ligger Park från 1971 som inrymde kontor, restaurang, biograf och varuhus. Idag ligger här Hemköp på bottenplan. Ringvägen som anlades runt hela centrum under 1970-talet slussade effektivt ut trafiken ut ur city och bilfria gator kunde anläggas. Under 1980-talet utvecklades gångatusystemet och ett stadsrum för umgänge och folkliv skapades på Torggatan i anslutning till Stora Torget. Området har många sittplatser för vila, fontäner och under

sommaren används platen av uteserveringar och evenemang. Gång- och cykelbana löper längs Smedjegatan. Vid stora Torget bildas en intressant punkt där stadens utveckling kan följas. Stadshotellet från 1902 och Post- och Telegrafstyrelsens byggnad från 1911 utgör en gräns mot domkyrkoområdets medeltida byggnader. I väster löper Köpmangatan förbi Bondtorget med äldre träbebyggelse från 17- och 1800-talet. Mellan Stora Torget och Vasagatan ligger varuhuset Igor, uppkallat efter kvarterets namn. I och med stadsplanen från 1897 byttes alla kvartersnummer ut mot egennamn. Kvarter öster om Svartån fick mansnamn och i väster kvinnonamn i bokstavsordning från väster till öster och från norr till söder. Flera byggnader och områden i Västerås använder kvartersnamn, t ex Melkerkontoret, Mimerverkstaden och Mariaberget. Tidigare låg i kvarteret Igor ett mindre konsumvaruhus som försvann när kvarteret togs i anspråk av ett Domusvaruhus. Placeringen, arkitekturen, det tillhörande parkeringshuset har stora likheter med många andra Domusvaruhus i andra städer. Det är idag ett varuhus som rymmer flera butiker och har ett stort serviceutbud. Byggnaden täcker hela kvarteret i tre våningar med parkering på taket. Domusvaruhuset var det sista i en lång rad av stora varuhus som byggdes i Västerås.

Uttryck för riksintresset:

- Centrumområde med enhetlig modernistisk bebyggelse från 1950–1970-talen, konstnärlig utsmyckning inom och intill byggnaderna, stora varuhus med gallerior och parkeringshus som en del av det modernistiska idealet samt trafikseparering med tunnelsystem under centrumkärnan som gett möjlighet till torgbildningar för folkliv och kulturarenor. Modernistiska offentliga och kontorsbyggnader av hög arkitektonisk kvalitet så som Melkerkontoret med dess enhetliga och modernistiska glasfasad, Västerås stadshus med strama stenfaser och karaktäristiskt klocktorn,
- Västerås stadsbibliotek med tegelfasader och mosaikkonst samt polishuset med dess repetitiva betongfasader.
- Byggnader som tydligt visar uppbyggnaden av samhällsservice kring sekelskiftet 1900, exempelvis stadshotellet, post- och televerkets hus och gamla tingshuset i dekorativ putsarkitektur.





*Riksintressets områdesindelning, Kv Njord ligger inom område nr 1*

## Sammanfattning historik



*Historiska foton, Eniro.se 1955-67*



*Flygfoto nutid, Eniro.se*

Kvarteret Njord består av tre olika byggnader uppförda vid olika tidsepoker. Inför Västerås 1000-årsjubileum uppfördes kongresscentret efter ritningar av Bertil Håkansson, HJS Arkitektkontor, Maurica Holland var ansvarig inredningsarkitekt. 1999 införlivades den intilliggande äldre konferensanläggningen ABB Forum byggd 1969, ritad av Tengboms arkitekter. Konferensbyggnaden inrymmer 40-talet salar och rum, evenemangshall och restauranger. Den stora salen rymmer 1 007 personer. År 2001 startade bygget av Västerås konserthus efter ritningar av Johnnie Pettersson, Archus arkitekter och invigdes 2002.



*Västerås konserthus tillkom 2002, Archus arkitekter.*

## Kulturhistoriska värden

Att beskriva äldre bebyggelsemiljöers kulturhistoriska värden är en metod för att analysera och beskriva andra värden än ekonomiska. Det rör sig om värden som ger oss information om tidigare historiska förhållanden och värden i kulturmiljön som ger upphov till upplevelser hos brukare och/eller besökare. Kulturhistoriska värden tar sig fysiskt uttryck i hur ett område är planerat, bebyggelsens och landskapets utformning, byggnadsmaterial, färgsättningar och utformningen av mark och hägnader. Den kulturhistoriska bedömningen nedan bygger på det system som Riksantikvarieämbetet utarbetat. Systemet bygger på olika värdekriterier som är sorterade under dokumentvärden och upplevelsevärden vilka kompletteras med övergripande och förstärkande egenskaper. Resultatet ger en nyanserad och kvalitativ analys av såväl bebyggelse som kulturmiljöer.

- Dokumentvärden är de historiska värden som byggnaden genom sin existens berättar. Dessa historiska egenskaper delas upp i underrubrikerna: byggnadshistoriskt, byggnadsteknikhistoriskt, arkitekturhistoriskt, samhällshistoriskt, socialhistoriskt, personhistoriskt samt teknik- och industrihistoriskt värde.
- Upplevelsevärdena karaktäriserar upplevelsen av byggnaden. Dessa kriterier delas upp i: arkitektoniskt värde, konstnärligt värde, patina, miljöskapande värde, identitetsvärde, kontinuitetsvärde, traditionsvärde och symbolvärde.
- De övergripande och förstärkande motiven kompletterar värdena. Dessa motiv är autenticitet (äkthet och ursprunglighet), pedagogiskt värde (tydlighet), kvalitet samt sällsynthet och representativitet.

### **Samhällshistoriskt värde**

Kvarterets främsta kulturhistoriska värde hör samman med ett miljöskapande värde, byggnaden är genom sin storlek, arkitektur och läge en väsentlig miljöskapande del i centrala Västerås.

Västerås kongresscentrum är en del av den modernistiska bebyggelsen i Västerås centrum. Västerås stad genomgick en omfattande stadsomvandling under 1950-, 60- och 70-talen. Detta resulterade i att Västerås i dag har ett modernistiskt centrum av ovanligt hög kvalitet. Den modernistiska bebyggelsen i Västerås centrum är samlad innanför Ringvägen med en koncentration längs Stora Gatan och Vasagatan. I närheten av Västerås kongresscentrum finns bland annat Västerås stadshus, ritat av stadsarkitekten Sven Ahlbom och uppfört mellan åren 1953 och 1988 samt Aseas huvudbyggnad från 1920-talet uppförd efter ritningar av Erik Hahr samt Aseas kontorsbyggnad i material som glas, betong och aluminium från 1960.

I samma korsning som kongresscentrat finns entréer till flera modernistiska komplex, som till exempel varuhuset Punkt från 1968 och Gallerian från 1985-87 som ett affärsstråk i två plan genom kvarteret Loke mot Sturegatans gåcity. Gallerian är också förbunden med Skrapans höga byggnad från 1990 som utgör ett av Västerås landmärken tillsammans med Domkyrkan, ASEA-tornet, Stadshustornet och Värmekraftverket.

Vasaparken som kongresscentrat ligger bredvid var ursprungligen Vasaparken slottsträdgård som Gustav Vasa anlade 1541. I parken finns rester från ett dominikanerkloster som legat på platsen men som revs på 1500-talet. Parken öppnade för allmänheten redan på 1600-talet och användes bl.a. för kägelspel. På 1860-talet började den att användas som en borgerlig promenadpark. Genom ett kungligt brev 1863 uppläts parken för all framtid till Västerås stad. I samband med det byggdes parken om och utformades som en engelsk park. Parken bytte även namn från Kungsträdgården till Vasaparken.

### **Arkitekturhistoriskt värde**

Västerås kongresscenter består av tre olika byggnader från tre olika årtionden. De olika årtionden är tydligt avläsbara i dess arkitektoniska formspråk. Den äldsta delen, evenemangshallen har ett tydligt rationellt formspråk med tunga tegelfasader med fåtal öppningar. Kongresshallens tillbyggnad som tillkom på 1990-talet uppvisar en eftersläpning av det postmodernistiska formspråket med fasader av ljus puts med stora fönsterpartier med burspråk. Den senaste tillbyggnaden uppvisar en anpassning till platsen genom att man återgått till det röda teglet som är en tydlig identitet för den äldre industribebyggelsen i Västerås i kombination med större fönsterpartier och neonbelysning.

### **Aktuellt förslag**

Fastighets AB Congresshuset har den 3 december 2018, ansökt om planbesked för fastigheten Njord 8. Positivt planbesked lämnas för fastigheten Njord 8, Centrum, Västerås, enligt stadsbyggnadsförvaltningens skrivelse, daterad 2019-04-03.

Syftet med aktuellt förslag är att pröva möjligheten att bygga om och till befintligt kongresscenter genom en påbyggnad av Forumbyggnaden längs Kopparbergsvägen. I ansökan till plan beskrivs målsättningen att öka fastighetens användbarhet genom att pröva fler möjliga användningar, som centrumändamål och kontor. Primärt handlar det dock om att utöka möjligheten till fler kontorsplatser i det centrala läget.

Förslaget är i överensstämmelse med ÖP 2026 och det är framför allt följande strategier för en hållbar utveckling som är tillämpbara; Levande innerstad, Kreativt näringslivsklimat, Balanserad komplettering och Kollektivtrafiknätet som ryggrad.

Ombyggnaden innebär att Västerås konserthus samt den södra delen av Forumbyggnadens fasad med trapphuset bevaras. Den del av Forumbyggnaden som bevaras kommer att byggas på med 2-4 våningsplan.

Den norra delen av Forumbyggnaden med sluten fasad mot Kopparbergsvägen ersätts med en nyuppförd byggnad som är mer öppen mot gatuplanet. I hörnet Munkgatan/ Kopparbergsvägen blir byggnaden betydligt högre än nuvarande byggnad enligt aktuellt förslag.

Illustrationer nedan är utförda av Archus september 2021.



*Nuvarande utseende, Konserthuset.*



*Aktuellt påbyggnadsförslag.*



*Vy söder ifrån, nuvarande utseende.*



*Vy från söder, aktuellt förslag. Den södra delen av Forumbyggnaden bevaras och byggs på med en ny byggnadskropp gestaltad av glas och tegel.*





*Vy från Melkertorget, nuvarande utseende.*



*Vy från Melkertorget, aktuellt förslag. Den norra delen av Forumbyggnaden rivs och ersätts med en uppglasad bottenvåning av tegel samt en påbyggnad som ökar i höjd från fyra till sju våningar. På de lägre byggnadskropparna anläggs takträdgårdar.*

## Riktlinjer inför kommande exploatering

Förslaget innebär stora förändringar både av de ursprungliga byggnaderna i kvarteret samt för stadsrummet i centrala Västerås. Ny bebyggelse måste ta hänsyn till kulturvärdena på platsen, stadsbilden samt bidra till en god helhetsverkan.

- Bebyggelsen i kvarteret Njord ligger i en mycket känslig del av Västerås innerstad med fasader mot Vasaparken med Aseas kontorsbyggnader och stadshuset i närheten.
- Forumbyggnaden och konserthuset är två av karaktärsbyggnaderna i Västerås innerstad och de är en del av det första intrycket av Västerås då man kommer från Centralstationen.
- Möjligheten att bygga på/om byggnaden utan att dess kulturhistoriska värden påverkas negativt är såklart i förhållande till hur högt och på vilket sätt det nya huset utformas. Byggnaderna runt omkring har ett mycket varierat formspråk vilket underlättar möjligheten att tillföra ett nytt tillägg med modernt formspråk utan att förstöra områdets sammansättning.
- Byggnadsdelar med kulturhistoriskt värde bedöms främst vara kopplade till Forumbyggnaden från 1969 samt konserthuset från 2002. Konserthuset samt den södra delen av Forumbyggnaden kommer att bevaras, dock kommer den norra delen av Forumbyggnaden att ersättas med en ny byggnad för att möjliggöra nya funktioner, bland annat skall den nya byggnaden vara mer öppen med fönsterpartier i gatuplan.
- Att riva den norra delen av Forumbyggnaden och ersätta med en ny byggnad är ett stort ingrepp i den ursprungliga arkitekturen och tanken på en sluten fasad. I diskussion med arkitekter och stadens antikvarier sparas Forumhusets fasad intakt i de två första sektionerna i anslutning till Lilla Scenens entré där man tydligt kan utläsa den arkitektoniska historien med en sluten fasad mot Kopparbergsvägen. Att riva den norra delen av Forumhuset med dess slutna fasader och ersätta med en ny byggnad är en förutsättning för att om-och tillbyggnad av kvarteret ska kunna ske. Den norra delen av Forum tål inte en påbyggnad rent konstruktionsmässigt. Befintlig byggnad har även har fel höjd på sina golvbjälklag i förhållande till kongresshall och gatunivå för att skapa god tillgänglighet och flöden inuti byggnaden.

- Från kulturhistoriskt perspektiv finns det inga självklara förhållningsorder för gestaltning av nya byggnader i en kontext som denna. Gestaltningen av den nya byggnaden bör dock följa områdets tradition att vara av hög kvalité och ges en samtida arkitektonisk gestaltning. Den nya arkitekturen bör inte ha så utpräglade likheter med befintliga byggnader att det uppstår svårigheter i att utläsa olika tidsskikt och årsringar, det skall vara tydligt avläsbart vilka delar som är ursprungliga respektive tillbyggda. Risken om byggnaderna visar alltför stort släktskap med befintliga byggnader är att den historiska läsbarheten försvåras.
- För att säkerställa att de nya byggnaderna anpassas till den befintliga byggnaden och stadsrummet bör särskild hänsyn tas till skala och materialval. Samtliga byggnader i området uppvisar sin tids formspråk och flera av byggnaderna är uppförda med fasader av rött tegel. Detta är också en påminnelse om Västerås historia som industristad med dess många industribyggnader av rött tegel. Tegel och glas är användbara material för att anpassa den nya byggnaden till befintliga byggnader.
- Enligt aktuellt förslag kragar påbyggnaden på Forumbyggnaden ut över befintlig fasad för kunna rymma kontor och få till en inre ljusgård inuti kvarteret. Mötet mellan den gamla och det nya är viktigt att kunna avläsa och mötet bör studeras noggrant.
- Eftersom tillbyggnaden är tänkt att ske inom kvarteret så förändras inte den befintliga kvartersstrukturen. Dock sker en höjning av antalet våningar, framför allt i hörnet mot Melkertorget där byggnaden kommer i nivå med den högsta delen av Melkerhuset. Den höga delen av kvarteret konkurrerar i förslaget inte i stadssiluetten med redan befintliga karaktärsbyggnader såsom stadshuset, Domkyrkan eller Skrapan.
- Stor omsorg skall läggas på platsbildningarnas utformning samt utemiljön runt husen, framförallt mot Kopparbergsvägen.

## Analys av aktuellt förslags påverkan på riksintresse

Analysen är gjord utifrån de plan- och perspektivskisser som tagits fram för den planerade exploateringen av Archus. Frågeställningarna omfattar det aktuella förslaget påverkan på kulturhistoriskt värdefull bebyggelse i centrum, stadsbilden, siktlinjer och riksintresset.

Det nu aktuella förslaget kommer i första hand att påverka upplevelsen av befintliga byggnader i centrumområdet vilka även de har höga kulturhistoriska värden. Karakteristiskt för området är modernismens bebyggelse med en rad starka karaktärsbyggnader. Befintliga byggnader är också framvuxna under en period av tid vilket avspeglas i de olika arkitekturstilarna som finns representerade i området och ger ett mycket varierat centrumområde. Områdets stora variation av arkitekturstilar underlättar möjligheten att skapa ett nytt modernt tillägg som kan passa in i den befintliga sammansättningen av byggnader. Utformningen av den nya bebyggelsen kommer att följa Västerås stads tradition att bygga nya djärva byggnader med modern utformning och formspråk. Även traditionen att använda sig av tegel och glas som fasadmateriäl kommer att användas vilket är en positiv anpassning till befintlig bebyggelse samt till Västerås stads historik som industristad.

Förslaget har bearbetats så att den höga delen upp mot Melkertorget har en höjd som platsen tål ur ett antikvariskt perspektiv.

## Utlåtande

Vår bedömning är att en tillbyggnad kommer innebära en påverkan på den befintliga bebyggelsens kulturhistoriska värde, främst främst sista delen av Forumhusets norra fasadsektion som ändrar skepnad från en sluten fasad till en öppen. Dock är påverkan acceptabel och bedöms inte utgöra någon risk för påtaglig skada på riksintresset Västerås stad. Stor hänsyn bör dock tas till den bebyggelse som finns i kvarteret.

Detta är Stockholms Byggnadsantikvariers bedömning, slutlig bedömning görs av Stadsbyggnadskontoret i samband med bygglov.



*Sofia Bruto*

*Byggnadsantikvarie, Certifierad sakkunnig avseende kulturvärden, behörighetsnivå K*



*Vy från  
Kopparlundsgatan.*



*Evenemangshallen  
från 1969, längs  
Kopparlundsgatan.*



*Evenemangshallen  
från 1969, längs  
Kopparlundsgatan.*



*Evenemangshallen  
från 1969.*



*Korsningen  
Kopparlundsgatan/  
Munkgatan.*



*Vy från Munkagatan.*



*Gångbro som binder  
samman  
Kongresscentrat med  
Gallerian.*



*Kongresscentrat  
uppfördes 1990, fasad  
mot Munkgatan.*



*Fasad mot Carl  
Henningsgatan.*

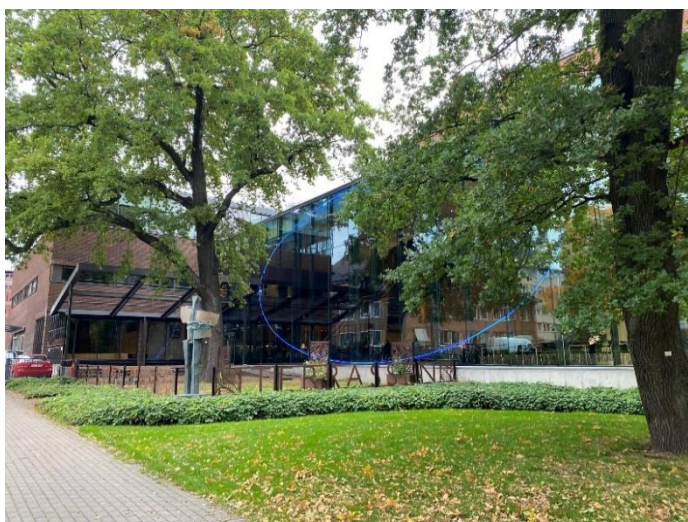


*Västerås konserthus  
från 2002.*





*Fasad mot  
Vasaparken.*



*Fasad mot  
Vasaparken.*



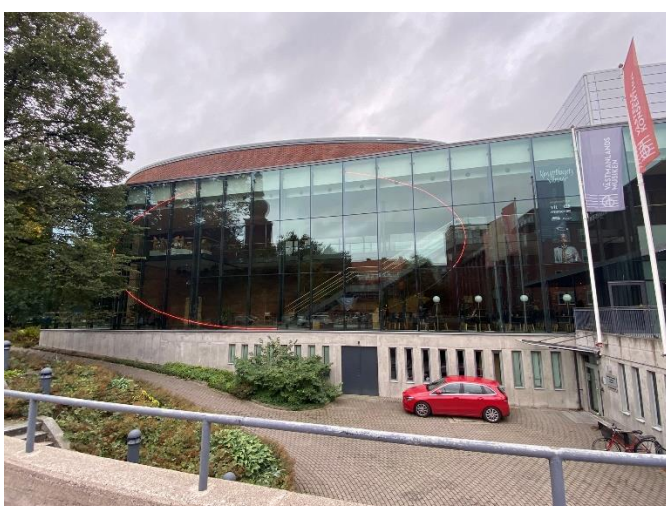
*Fasad mot  
Vasaparken.*



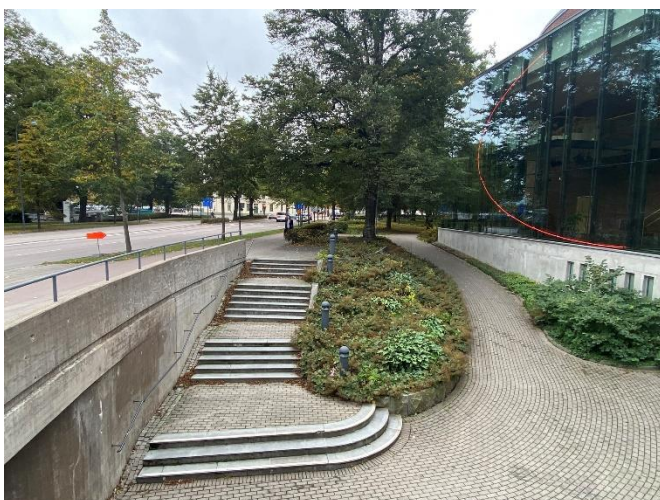
*Fasad mot  
Vasaparken.*



*Fasad mot  
Kopparlundsgatan.*



*Fasad mot  
Kopparlundsgatan.*



*Vy längs  
Kopparlundsgatan.*



*Mötet mellan  
konserthuset och  
byggnaden från 1969.*



*Entrén till  
konserthuset.*



*Entrén till  
konserthuset.*